

Gyarmati ifjúság - európai ifjúság

Ahogy végig gondoltam a közel egy esztendő óta ismert, láttott és keresztül tapasztalt algiri ifjúságon, megdöbbsentem és rádöbbsentem egyuttal arra, hogy algiri isjúságról írni a legháládatlanabb téma. Igen, a legháládatlanabb, mert, vagy szemethúnyok a száalmas valóság előtt és akkor ezzel homokot szórok korosztályosaim szemébe, vagy megírom a valót s azzal meg olyan sarat a tiszta ifjúság homlokára, hogy internacinális érzelmében, szeretetében és kicsiszoltságában megcsúfolva érezné magát.

Elöre kell bocsájtanom, hogy éppen ezért, nem programom átfogó képet nyújtani az algiri ifjúságról, ezt leginkább szeretném az olvasó fantáziájára bízni, én csupán a keretet adom hozzá. Tollel félárbocon van s arra szoritkozom, hogy ne egy görögből ítélen meg egész Görögországot, vagyis az algiri francia ifjúság szellemi degeneráltságát ne vonatkozhassem a tenger túlsó partján élő anyaország nyelvében tösgyökös francia ifjúságra is. Nem vonatkozathatom, nem aka om és nem is lehet.

Az algiri franciát tetben és gondolatban eleve deformálja a származás. Azt kell hinnem, sőt, merész szaltóval esküt is teszek mellette, hogy egy államra nézve nincs veszedelmesebb belső nemzeti erjedő gomba, mint az idegen nemzetek véréből hirtelen leszűrődött honpolgár-, érthetőbben; új hazafi. Nem az a veszedelmes benne, hogy más nemzeti vérelemek keveredtek a ráoktrojált új nemzeti felfogással, eszmével, éppen ellenkezőleg, az itt legnagyobb „timeo danaos . . .” hogy csengő Perez, Golez, Carlotti nevek döngetik mellüket a franciának vallott anyanyelv mellett. Természetesen, Algír e harmadik nemzedéke immár az okupálás után, átalakult ugyan, és a gazdaságnymorék világ még az egyetlen kánaáni földjén, vágató tempóban iparkodott kényszert tenni, gondolatvilágában ámbár vallja magát teljesen franciának, — mi, fejcsóválva nézzük mégis, az államnak meggyónt algiri francia ifjúság erősen átütő s elpalástolhatatlan genezisé.

Az 1845-iki népszámlálás pontos kimutatása szerint a következő náci tabella áll. (valamennyi tételt, ma négyszeresének vehetjük)

Francia	24.728
Máltai és angol .	4 240
Spanyol	14.749 -

Bencz Boldizsár: Gyarmati ifjúság - Európai ifjúság

Olasz	3.115
Különböző faj	4.561
Arab	17.858
Néger	1.380
Zsidó	5.758

Érthetetlen okokból a kabylokat nem tünteti fel a külön népszámláló táblázat, holott 6000 négyzetkilóméternyi területen tiszta kabylok laknak, négyzetkilóméterenkint kb. 200 lélek sűrűségben. De számunkra sem fontos most e cikk keretében ez a meg lehetős nagy számú néptörzs, mert a kabyli távol tartotta magát az európaiak való keveredéstől s így nem sok köze van a frissen kialakult új francia ifjúsághoz. Ellenben annál több köze van a spanyol és olasz vének, a zsidónak és elvéve az arabnak. Már most visszatérve a fentjelzett féltéglával mellőngető nemzeti hova'artozandóság-vallomásra, elképzelhetjük a *tiszta* trópusi ifjúságot, amikor gondolatvilágában, tettében, laza erkölcsében (s leginkább ebben százszázalékosan) francia, akkor közbejön a geneológusok „de” je, vagyis: *de* spanyol és olasz elemeket erősen keveredve.

Fajtisztasággal fehér-holló ritka ember dicsekedhet, az az első igaz, de a fajkeveredés harmadik leszármazottja még mindig nem lehet, helyesebben: nem bír, új nemzeti légkör hitvallójává válni, ez a második igaz. És ennek az ifjúságnak éppen enél fogva, nézetem és meggyőződése szerint nincs is meghatározott célja, törekvés egy emberibb és tisztultabb jövő felé. Itt pedig szánsalmanosan kezd kilógni a lólab, szellemi nyomorékság, azaz, értsük ezalatt azt a szellemet, mely szabadakarattal öröklődött s öntudatalattitiltakozások ellenére is talán, ráborították egy új nemzeti légkör, új eszme üvegüráját s a búra alatt hajó palántáról pedig jóltudjuk, hogy sa'nya, csenevész, örökbeteg.

Igen gondolom azt is, hogy az az algiri harmadik generáció gyenge vakolat még a vallott új nemzetiség ormán, nem ismeri azt a háb rú utáni minden téren való pangást, mint az európai. ennek itt áll még a bőség, nincsenek megpróbáltatásai, nincsenek pozícióért vívott küzdései, amiért kudarcai sincsenek, a jövőre vonatkozólag pedig talán csak ma délutánig tervez előre, hogy hol, melyik bárban üljön le kártyázni s a butító rendszeres napi ávizsszesz adagját meginni, azután vak nacionalmusát hozzádöngtetni az anyaszághoz. Mindez a vakolat le fog mállani s talán a további leszármazás még harmadik ága már jogos nemzetvállásra kristályosítja ezt a nagyon is kevert vért, akkorára pedig alkalmasint Észak-Afrik kánaánját az európai sáskajáró gazdasági-közis ugyanabba a kátyúba sodorja, amelyben ma Európa van, s akkor talán az itteni ifjúság is megtisztult aggyal ugyanúgy szomorú kérdőjellé görbed a jövő előtt, mintahogy mi és ugyanúgy kiszakítja magát a vemhes konzervativizmus gúzsából és tanul meg hitesen küzdeni fajért, létért, jövőért, mint ma az európai.

Sarkigazságnak kell vennünk, hogy nekünk európai ifjúságnak,

szinte szükségünk volt a gazdaság, a lételkedelhetőségek hirtovány esztendőjére, mert megtanított bennünket a magunk szemével nézni, dolgok felett, jók rosszak felett függetlenül ítélni, mindenkit, nemzet vallás, rangfokozatra való tekintet nélkül szeretni s karöltve önmagunk kitapaszni az ösvényt a mi lelki és szellemi világunknak a megfelelő jövő felé

Emberibbé lettünk.

(Algir, 1934. június).

Bencs Boldizsár

A nők helyzete

Tudjuk, hogy az emberiség kezdetől fogva változásokon esett át. Nemcsak testleg és szellemileg változott finomult, (Darwin elmélete) hanem életformája is folytonos átalakulás alatt áll. Évezredek folyamán alakult ki világrendünk és talán még évezredekig alakul tovább. Tudjuk, hogy életünk haladási folyamatok, tanultuk azt is, hogy a haladás stagnálhat vissza is zuhanhat bizonyos időre, de tovább terjeszkedését megakadályozni nem lehet.

Így életformánkat nem lehet soha befejezettnek tekinteni. Minthogy feltalálóink sem állottak meg az első primitív gőzvasutnál, hanem tovább törekedtek a nagy távolságok leküzdésére, levegő meghódítására, (repülőgép. szikratáviro, rádió) ugyanúgy gondolkodó elméink, világ-javító eszmékkel vajudó nagy embereink is folytonosan korrigálni igyekeznek életünkön.

Nem mondhatja senki, hogy nem szorul a világ javításra. Különösen ma, amikor régi, biztos a'apjaink, erkölcsi bizásaink, úgyszólván márol-holnapra semmivé válnak és támaszt már alig nyújtanak, A válságos gazdasági helyzet az egész világra kiható nagy munkanélküliség kényszerítő körülményeket hozott létre, melyek mellett hiába ragaszkodunk törvényekhez, szokásokoz, társadalmi előítéletekhez, azok szemtől-szembe ellentmondanak nekünk. Az emberiség fulladozik ebben a helyzetben, kiutat keres a bizonytalanságokból és világszerie érezni, hogy igenis szükség van a dolgok ártértékelésére.

Egy ilyen tisztázni való pont a nőkérdés.

Talán mi is szemmel kísérhetjük, a kísérleteket, amelyeket ez irányban folytatnak, melyek országokat, világrészeket foglalkoztatnak. (Szovjetoroszország, Észak-Amerikai Egyesült Államok stb.) Alapjaiban igyekeznek megreformálni a nők helyzetét, új jogokkal, új kötelességeket kiszabni és megjelölni helyüket a jövőben.

A feminista mozgalmak, a jogokért való küzdelmek nem újak, s ha jobban behatolunk a nők helyzetének kezdetől való megismerés-